

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PÁRNÓVÉDELTE-UTCA 8.
Telefon száma 55-88.
Kéziratokat nem küldünk vissza.
CSAK SZERENYES LEVELEK FOGADUNK EL.
ELŐFIZETESI DÍJ:
Védjé postán V. helyben házhoz hordva.
Egy évre ... 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Fél évre ... 20 kor. | Egy hónapra 5 kor. 50 fill.
Külföldre: 3 hónapra Németországba 13 k. 40 fill.
Francia-, Olasz-, Török-, Görög-, Spanyolországba, Svájc-, Románia- és Szerbia-ba, valamint az oroszországi, melyek a postai-területek tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fill.
Egy szám ára 12 fill.

Mai számunk főbb közleményei:
Veszélyeztetik: Az ischli utazások.
Az olasz király eskütétele és trónbeszéde.
A kínai bonyodalom.
Az esztendő ünnepek programja.
Az új olasz király: Kossuth Ferenc.
Steiner Fülöp halála.
A budapesti nyári futtatások.
Tárca: Szláv Józsefről. Irta: E. S. tv. s. e. Károly.
Regény: Falan.
Mellékletünk: Tanügy. — Üzleti hetiszemle.

Az ischli utazások.

Ischl, minden nyáron csak Ischl; a magyar ember már idegessé lesz, ha e nevet hallja.

Most is járnak ismét a miniszterek Ischlbe, köd előttük, köd utánuk, senki sem tudja, hogy mi járban vannak; titokban burkolóznak nyakig.

Csak az a furcsa, hogy utolsónak mindig Goluchowski megy; mindig az ővé az utolsó szó.

Goluchowski közös külügyminiszter; Ischlben pedig a belügyek katonája forr. Abban főznek valamit. Lesz-e közzé a táblában? — A múlt példája nem sokat hagy remélteni!

Ha Goluchowski Ischlben hozzá szól a belügyekhez (mint a hogy kétségelentül hozzá szól), azt bizonyosan abban a kváltságban teszi, a melyet ráruház a császári ház miniszteri állása.

Azért őr az, hogy „császári ház”, mert e méltóságot a magyar törvény nem ismeri: Goluchowski tehát semmi közbe sem lehet a magyar királyi ház ügyeihez.

És mikép lehetséges az, hogy a tanácskozásban a főszóelő még mindig Goluchowski, bár alkotmányuk szerint neki nem lenne joga hozzászólni sok olyan kérdéshez, a melyhez az uralkodó színe előtt rendszeren hozzászól?

E kérdésre könnyű a válasz. Bár kétségelentül igaz az, hogy az agg uralkodó jobban megtartja azt az alkotmányt, a melyre megesküdött, mint bármely elődje, mióta családja a magyar királyi széken ül, azért még sem vetőközhetik ki emberi lények abból a fogvatkozásból, hogy nem lehet egy személyben és egyszerre magyar és osztrák, ha e két ország érdeke ellentétes, mint a hogy az. S a Lajthán tul nem lehet egyszerre német és cseh, ha e két nemzet egymással ellenségesen szemben áll.

Ebből a helyzetből, vagy helyesebben szólva, e helyzet által teremtett lehetetlenségéből az következik, hogy még ha akarják is a legfelsőbb helyen kerülni az osztrák császári ház politikát, még akkor is csak nehezen kerülhetnék, mert az érdekek, a melyeket az uralkodónak személytelenül kell, oly eltérők, hogy e személytelen lehetősége más irányba tereli a

vezető politikát, illetőleg a császári ház politikájának irányába.

Ez a körülmény tulajdonit fontosságot a császári ház miniszterének, s ez adja meg neki minden kérdésben az utolsó szót, bár e tény határozott sérelmet képez a magyar alkotmányosság szempontjából.

Bármilyen titok fedi most a miniszterek utazgatását, mégis kitalálható az, hogy az osztrák viszonyokról tárgyalnak Ischlben. Ha Ausztriában megőrzetik a népképviselőre fektetett teljes alkotmányosság, — mint a hogy ezt a közösgyek fenntartásának alapfeltételül teszi a magyar törvény — akkor vajmi keveset törődünk azzal, hogy mi történik Ausztriában.

Mi magyarok sokáig nagyon is érdeklődünk Ausztria sorsa iránt; annyira érdeklődünk iránta, hogy az osztrákok a mi érdeklődésünknek köszönhetik alkotmányos életüket.

De a múlt idő sokat megváltoztatott; az a természetellenes viszony, a melybe kerülünk Ausztriával (a 67-es törvények folytán), azt eredményezte, hogy az osztrákok meggyűlöltek minket.

Mi pedig nem vehetjük annyira a felebaráti szeretetet, hogy érdeklődünk egy oly ország iránt, a melynek népe minden igaz ok nélkül gyűlöli nemzetünket.

De van valami az ischl járáskelemben, a mi nagyon is közelről érdekelheti hazánkat és ez az, hogy mit szándékoznak csinálni arra az esetre, ha az osztrák alkotmányos élet teljesen csodót mond? — a mi bizonyosan be fog következni az után, hogy az új választások megtörténtek s az új reichsrath még rakoncátlanabb lesz, mint a régi volt.

Nehéz feltételezni oly nagy fokot az előrelátás hiányának, hogy ezt a kérdést szőnyegre ne hozták volna Ischlben.

Vagy talán úgy vélekednek, hogy minden napnak elég a maga gondja és nem kell a közlegő bajok elé menni fele utra.

Nem tagadom, hogy lenne ebben is bölcsesség, még pedig keleties bölcsesség és mi még most is keleties nemzet vagyunk sok felfogásunkban.

De ha keletiesen kerülik e kérdést, ott, a hol lehetnek azt, a mit akarunk, a magyar közvéleménynek nem lenne szabad e kérdés felett aludni, mert oly kérdés ez, mely hamarabb fog elejébe állni, mint a hogy sokan sejtik.

Oda fog állni elejébe egész nagyságában és az a kicsinyes, előadó, a körülményekkel megalkodó megoldás, melyre valósínnak majd elhatározzák magukat az országra nézve végtelenül károsra lehet.

Néhány évtized, — a mely idősakra ismét az ország függetlenségének érdekei ellen dönthetnek el ez esetben e kérdést — csak rövidke perc egy nemzet életében.

De e néhány évtized is elég arra, hogy egy nemzet jellemét megváltoztassa. Pedig jellemében él a nemzet.

Van-e valaki, a ki azt merné állítani, hogy a mai nemzedék olyan, mint az 1848-iki volt, vagy csak olyan, mint az 1867-iki volt?

Van-e valaki, a ki azt merné állítani, hogy a mai nemzedékkel meg lehetne 1848-at csinálni, vagy még csak 1867-et is? Az ilyen elmozsoló hatástól kell a magyar hazafinak tartani, mert rövid évtizedek elégszések arra, hogy ilyen hatást előidézzenek.

Aggódva lehet tehát szemlélünk a miniszterek járás-keleését Ischlbe.

Alkotmányos országban az uralkodó nem kormányoz, csak uralkodik; nálunk pedig kormányoz.

Most is Ischlben királyi kormányzás folyik, a melyért a felelős kormányokra háruló felelősség mindig csak nominális lesz mindaddig, míg a király parancsol, s a miniszterek csak a parancs teljesítői.

Kossuth Ferenc.

Budapest, augusztus 11.

A legközelebbi minisztertanács. Jókora szívet utat, mint már megírtuk, e hó 16-án a kabinet tagjai tanácskozásra jönnek össze, melynek a főtárgya a költségvetés megállapítása lesz. A minisztertanácsok — eltekintve a kivételes szükség által megkivánt esetektől — rendszerint szerdán szoktak tartani, tehát a régi szokás szerint most is augusztus 15-én, szerdán, kellene a Széll Kálmán miniszterének összejönnök. Egy nappal azonban későbbre tűzték ki a tanácsot, tekintettel az esztendői kath. jubileus ünnepre, a hová elmegy Széll Kálmán s néhány más miniszter is, jölhet az ünnep ma közzétett hivatalos programja szerint a kormányhoz ott semmi szerepe nem jut. Se öt nem várják, se ő neki nem osztották ki azt a szerepet, hogy a magyar állam tekintélyével és diszével várjon valakit. Széll Kálmán mindazonáltal ott lesz az ünnepben, s ezért szenved a minisztertanács is egy napi halasztást. Ez az összejövetele a minisztereknek mindenesetre érdekes lesz. Soha az eddig meg nem történt, a mi az idén, hogy az összes miniszterek szabadságra mentek s az ország ügyeinek vezetése hónapokra át csupán a hivatalnokokra volt bízva, sőt a nyaraló minisztereknek is senki se bizta meg a maga helyettesítésével. Úgy beszélnek, hogy minisztertanácsai ezt kissé különösnek is találták, s úgy magyarázták, mint a gyöngyösek érzéteiből származó feltételezést. Ezt, természetesen, senki jó néven nem veszi, s az e miatt való nehezítés minden jel szerint éretleni fogja magát a 16-iki minisztertanács hangulatában.

A külügyminiszter a királynál. Mint nekünk Belső távlatokból, gróf Goluchowski közös külügyminiszter holnap Ischlbe utazik, a hol a király kihallgatásán fogja fogadni. A külügyminiszter Ischlbe rendlése kétségelentül összefüggésben áll a külpolitikáival, nevezetesen a kínai eseményekkel: de azt sem szabad elfelejtenünk, hogy ez idő szerint a külügyminiszter, segítve az osztrák alkotmányosság delírniára és a magya-

kormány pipogysága által, mindinkább újra azt a szerepkört tölti be, a mit valaha a birodalmi kancellárak. Mikor tehát Goluchowski Ischlbe megy, nem csupán a külügyminiszter az, a ki jelentést tesz a királynak. — Itt említhetjük még meg, hogy a külügyminiszterium első osztályfőnöke, gróf Sechen, holnap hosszabb szabadságra megy. Szabadsága alatt gróf Lützow osztályfőnök fogja helyettesíteni.

A politikai helyzet Ausztriában. A N. W. T. holnapi száma egy német képviselő cikkét közli, mely szerint német haladóparti parlamenti körökben általános a nézet, hogy a birodalmi gyűlés tervezett őszi ülészaka a jelen körülmények között céltalan és egyértelmű volna a válság meghozhatóságával. A német haladóparti parlamenti körök általában folyton elégtelenebbek lesznek Körber huzavona politikájával. A németek ragaszkodnak pünkösdi programjukhoz és a német közéleti nyelv törvényes megállapításához. Felfogásuk szerint a mai krízist csak úgy lehet megoldani, ha annak okát, tudniillik a politikai erők jelenlegi viszonyát megváltoztatják.

Az olasz király eskütétele és trónbeszéde.

Az események sorra következnek a monzó királygyilkosság után. Mely gyász közben, a melylyel a boldogulalan végezőt, tragikus sorsú Umberto királyt illetik, lejátszódnak egymásután ama történelmi események, a melyek a trónváltozásból folynak.

Ma tette le III. Viktor Emánuel király az alkotmányban foglalt esküt s nyomban utána elmondta a trónbeszédet. Az eskümondat minden trónváltozásokkor újabb fogalmazás. A kik ugyanis az alkotmányt csinálták, nem fixirozták az eskümondat. Valószínűleg úgy gondolkodtak az alkotmány készítői, hogy egy király nem fog kételkedni esküt tenni az alkotmányra.

A trónbeszéd, a melyet az új király tartott, minden részben igazolta ezt a fóltevést. Nemcsak a hangja és stílusa volt méltó a szabadelvű olasz monarchiához, hanem a tartalma is. Kiemelte III. Viktor Emánuel király, hogy erős gyökeret vert országában a szabadelvű monarchia és ebből a legjobb aszpiumokat merit uralkodása számára. Megemlékezett nagypapjáról, a ki Olaszország egységét fejezte be. Uralkodásának egyik irányulati a béke fenntartását jelezte; ígérte, hogy a törvényeket és az azoknak pontos megtartását tiszelti fogja és védelmezni veszi. Nem fog hiányozni benne — ugymond — a szabadelvű intézményekbe vetett bizalom, sem a kezdeményezés és energia iránt, hogy e diésőségek intézményeket megvédelmezze. Költői lendület, lovagias hang és mely szépség hatja át e trónbeszédet, a milyen áthatottá annak idejében apjának és nagypapjának trónbeszédei.

Az eskütétel alatt mindenki felemelkedett helyéről. A miniszterelnök olvassa rendszeren az eskümondat, mire a király az előírt szertartás szerint a felolvasás után esküre emeli kezét s mindenki által hallhatóan így szól: — Esküszöm!

A mostani szertartás annyiban új el az előbbiektől, hogy nem a miniszterelnök olvasta föl a formulát, hanem maga a király mondta el az egészet.

A trónfoglalás mozzanatairól a következő táviratokat kaptuk:

Az eskütétel.

Róma, aug. 11.

III. Viktor Emánuel király ma tette le az esküt az alkotmányra a parlament színe elé. A szentűs ülésteremt erre az alkalomra fényesen díszítették a gyűlés helyét. A padok és a karkatok mind ezüstszelű fekete posztóval voltak bevonva. A trón azon a helyen állott, a hol különben az előki emelvény szokott lenni.

A terem zsúfolásig megtelt szenátorokkal és képviselőkkel. A karkatokon az idegen küldöttségek, az állami méltóságok, a diplomáciai kar és a hatóságok fejei foglaltak helyet. Masokat alig hivat meg, mert a terem szűk volta miatt be sem tértek volna.

A királyi menetek a Quirinálból való elindulását ügyelők jelezték. Elsőnek Heléna, Margit és Mária Pio királynék érkeztek, a savaoy ház hercegnőivel. A királyékat és a hercegnőket a főkapu előtt föllállított pavilonban a szenátus és a kamara küldöttsége fogadta. A küldöttség a királyi palotya kísérete a királyékat, a hercegnőket, a hercegeket és az idegen vendégeket. A mikor a fejedelmi személyek a terembe léptek, lelkes ovációknak volt részük. Néhány percetel később megérkezett Viktor Emánuel király, a kit az asztalt herceg, a turini gróf, a genová herceg s a legfőbb udvari méltóságok kísérték. A pavilon alatt a parlament küldöttsége és a miniszterek fogadták a királyt, azután a szenátusba kísérték. A mikor a király belépett a terembe, az összes szenátorok és képviselők lelkes éljenzésben törték ki.

Viktor Emánuel király helyet foglalt a trónon, a melyől jobbra az asztalt herceg, a turini gróf és a genová herceg állott. Sarocco miniszterelnök és külügyminiszter átvette a király parancsát s megkérte a szenátorokat és képviselőket, hogy foglaljanak helyet. Azután bejelentette, hogy a király azért hirta össze a szenátust és a kamarát, hogy letette az alkotmányban előírt esküt. Erre azután felolvasott III. Viktor Emánuel, vele együtt az összes jelenlevők, beleértve a királyi család tagjait is, s hangos szóval felolvasta a következő esküt:

„Isten és a nemzet színe előtt esküszöm, hogy az alkotmányt hiven fogom megtartani, a királyi hatalmat csakis a törvények szerint és a törvények értelmében fogom gyakorolni, hogy minden polgárnak jogos igényei szerint teljes igazságot fogok szolgáltatni és magamtartását minden dologban egyes egyedül a nemzet érdeke, virágzása és fejlődése szerint fogom berendezni.”

A mint a király befejezte az eskü felolvasását, az egész teremben lelkes éljenzés hangzott fel. A király azután három feketeszélű pergamintát írt alá, a melyeket az igazságügyminiszter eléje terjesztett s a melyeken ugyanaz az eskümondat volt, a melyet a király felolvasott. A három esküt közül egyet az állami levéltárban, a másik kétjét pedig a szenátus és a kamara irattárában őrzik meg.

Gianruco igazságügyminiszter felolvasta azután a szenátorok eskümonatját. A szenátorok testületileg esküt tettek meg, hogy mindnyájan hangosan kiáltották: „Esküszöm!” Azután a miniszterelnök felolvasta a kamara tagjainak eskümonatját, a melyre a képviselők épen úgy esküdtek meg, mint a szenátorok.

Szláv Józsefről.

Irta: E. S. tv. s. e. Károly.

III.

(A magyar pártok 1860-ban. — Szláv József állt az udvari pártok — Lónyay bukása. — Miért lett Szláv miniszterelnök? — Kormányzatának hibái.)

Valódi bürokratává lenni Szláv nem volt képes. Észlelése mégis több, tudása mégis szélesebb, szelleme mégis gazdagabb volt, mintsem hogy egész lelke a hivatalos helyiségben elfér volna. A törvény szakaszain, a rendszabályok és utasítások kuszá rendelkezésein s az ügyzások tömegén túl is volt még világ előtté s tudta is, érezte is, hogy a királyon kívül is van még magyar nemzet s hogy a kormányon és kormányhatóságon túl is van még erő és hatalom s hogy Eössi és Budapeston kívül s a katonai lakánnyak és kormányzati épületeken kívül is van még Magyarország.

Jobb magyar volt az alkotmányos korszak kezdetén is, mint az ugynevezett magyar udvari párt s az Apponyiak, Majláthok, Sennyeyek hiába reménykedtek akár 1860-ban, akár 1865-ben, akár később abban az irányban, hogy Szláv testetül, lelkétül az övék. Pedig reménykedtek, sőt időnként biztossá számítottak rá.

Az alkotmányos életnek legalább külső mozgolódása épen negyven év előtt indult meg. Akkor három part körvonalai kezdtek a zárzavarból kibontakozni.

Az udvari párt, melynek élén Apponyiék álltak. Ehhez tartoztak volna a főpárok, nagy részben a született főrendek, a valódi pécovicsek, az őszinte és vakmerő sárgafeketések s mindazok, a kik 48-ban és 49-ben a nemzet ellen öszeszködtek s mindazok, a kik a Bach és Schmerling-rendszer végig szolgálták s még mindig kedvük és módjuk volt az udvar körül szaglódni.

A Deákpart, melynek vezére Deák Ferenc volt s mely egyesítette táborában a régi alkotmányos élet igaz hőseit, a főrendek egy részét, az osztrák pártot, a forradalomból kiábrándult haza-

fiakat, az irodalom férfait s a nemzeti értelmiség nagy részét.

A forradalmi párt, melynek a külföldön élő vezére Kossuth Lajos s melynek itthon időnkénti tüz-tizenöt alvezére volt. Jó hazafiakból, derék magyarokból, öreg honvédekéből, ifjú és öreg rangokból állott e párt s volt idő, a mikor övé volt a többség, habár ezt érvényesíteni nem volt is képes. E párt nem nevezte magát forradalmi pártnak, noha lelkét nemzetünk legszentebb és legvakmerőbb ábrándjai s legerősebb szenvedélyei töltötték meg. Sok bomlás, sok alakulás ment keresztül, sok árulást kellett megérnie és sok baja volt azzal, hogy a közélet csahosai és fészkelői néha tömegesen csatlakoztak hozzá. E párt lassankint határozati pártta, balközéppé, 48-as pártta, függetlenségi pártta bomlott s töredezett szét; — törvényes leszármazója s állandó alakulása a Kossuth elnökle alatt levő mai függetlenségi párt.

Szláv József 1860-ban a három párt egyikéhez s tartozott. Függetlenségi soshase volt, még 49-ben sem. De Deákpartit se volt, mert különben a 48-iki alkotások által törvénytelenné vált helytartótanácsban nem fogadott volna el állást 1860-ban s főispánságot 1865-ben. E két elhatározása öt egyelőre és külsőleg az udvari pártközösséget.

De ezt a nemzet nem vette rossz néven s e miatt nem vált népszerűtlenné.

Ezeket az állásokat mindenki csak átmenetnek tartotta s mindenki arról volt meggyőződve, hogy ez nem sokáig tart s utána csakhamar vagy a valódi alkotmány, vagy az önkényuralom vagy a forradalom következék s majd csak akkor váltik el, ki milyen hazafi, ki milyen legény.

Még a heves agyu hazafiak se bántották, hiszen a hírlélek szerint még most is vonszolja egyik lábát az oltmúzi várfogság vasa miatt, ilyen sorsban pedig csak igaz jó hazafi részeshülhet.

S végül az ördög se gondolhatott arra, hogy Szláv egykor miniszterelnök, képviselőházi elnök, közös miniszter, főrendiházi elnök s koronaör leendő. Hiszen ha ezt sejtették volna a politika

nagyravágói! De erre bizony soha nem gondolt maga Szláv se.

Oly szerény, oly komoly, oly bizalomgerjesztő s oly kötelességérző volt egész egyénisége, annyira nem törekedett az első sorba jutni, hogy ellene se pártok, se pártvezérek féltékenysége fol nem gerjedhetett. Minden lángelmének, minden nagy tehetségnek ragyogása is teljesen hiányzott szemébe körül, gyanut tehát így se költethet maga iránt. Sohase jutott eszébe az sem, hogy kort, pártot vagy pártcsak szervezen maga körül.

Miniszter volt már 1872. őszén, mikor a Lónyay-kormány megbukott.

Tanuja voltam a bukásnak, még a bukás előkészületeinek is. Láttam a káposcs töredékesét, az eresztékek szakadozását, az omladozás minden részletét s láttam és hallottam a nagy robajjal bekövetkezett összeomlást. Minden nap érinkeztem a miniszterekkel, a lappangó válság napjaiban is nem egyszer hallottam Deák Ferenc megjegyzéseit s még a királyi főlebe Budán és Godóllón becsapóztalt sugalmak egy része is nyomban eljutott hozzá.

Nem akarom elbeszélni a bukás részleteit, nem ily hevenyészett alkalomra való az. De meg kell említenem, mert Szlávra tartozik, hogy akkor a nagy közönség azt hitte, hogy gróf Lónyay miniszteri palotaforradalom ölte meg s hogy saját minisztertanácsának armánya és fondorkodása kényesítette őt a bukásra.

Bizonyos, hogy négy miniszter összebeszéltek, hogy a Lónyay-kabinetben tovább nem tartja meg tárcáját s bizonyos, hogy velük rokonszenvezett a többi miniszter is, maga Szláv is.

Egyik napon 1872 október végén vagy november elején együtt beszélgettek a nagy napi kérdésről Kerkapoly, Tisza Lajos, Tóth Vilmos, Bittó István és Szláv József. Bittó még él, ő még emlékeztetik erre. Akkor házelőlk volt.

Azt kérte Szláv: — Gondoljak-e már urak arra, hogy ha ő felsége Lónyay lemondását fogadja el, ki jőjön utána?

Tóth Vilmos felelt rá: — Jöss te!

Szláv meghökkenett. De igazán meghökkenett. — Ne bolondozzok velem.

— Miért volna ez bolondság? — szól Kerkapoly. — Ha a király a kabinet tagjaiból választ elnököt, bizonyosan téged ajánlunk, — azt hiszem, az öreg ur is te rád gondol.

Az „öreg ur” volt Deák Ferenc.

Szláv most már egészen komolynak tekintette a dolgot. Vette botját, kalapját, felöltöjté kezébe s indult.

— Ha ilyesmin törtek a fejeteket, akkor én a ti tanácskozásaitokban nem veszek részt. Engem ugyan meg hurrizoltok.

Ott hagyta minisztertanácsait s többé azok semmi-féle „összesküvésében” nem vett részt. A mi fölött nagyot nevetünk azután, a mikor mégis Szláv lett a miniszterelnök.

De ez azután jellemző Szlávra is, az akkori helyzetre s az emberek akkori gondolkodására is. Szláv József jellembe vágó tisztességtelen dolgokat tartotta gróf Lónyay ellen tenni vagy csak beszélni is valamit még a legbizalmasabb körben is, ha esetleg Lónyay helyébe és állásába ő következék.

El is pirult, bossúságra is jött arra a gondolatra, hogy ő cselszövénnyel juthatna el valamely magas állásra s hogy ő elnöke és miniszter-társai ellen tükön, annak háta mögött sughatos valakivel, hogy azt kitorja helyéből s maga üljön oda.

Kezgyetlen harag tört ki belőle arra a gondolatra, hogy őt valaki még valaha effélével gyanúsíthatná is.

Azután a miniszterelnökség!

Ó legyen elnöke kabinetnek, melyben ott van például az óriás elméjű Kerkapoly?

Épen ő vezesse az ország ügyeit, a mikor ott ül a törvényhozás Deák Ferenc?

Épen ő állítsa vissza az ország nyugalmát, a mikor rettentő pénzügyi válság fenyeget s a mikor a balközép keserű, de nyílt támadásnihoz a

kibuktatott Lónyay-pártiak keserű, de alattomos cselszövénye is majd állandóan csatlakozók?

Nagy szerencsétlenségnek tartotta Szláv önmagára nézve azt a gondolatot. De hiába tartotta annak. A válság bekövetkezével maga gróf Lónyay is első sorban őt ajánlotta a kabinet elnökének a király előtt. Ez ugyan csak alakias volt, de az már épen nem volt alakiaság, a mikor maga Deák is helyeselte ezt a javaslatot s a mikor ezt Bittó István által egyenesen tudtára adta is a királynak.

Igy lett Szláv miniszterelnök. Kedve, akarata, minden huzódása ellenére.

Azóta nagyot változtak az idők. De az emberek is, az erkölcök is.

Akkor keresni kellett a miniszterelnököt, ma tömegesen sietne ajánlkozni mindenki, ha módjában állana. Pedig akkor, minden összevéve s átgondolva, több volt az alkalmas férfi legalább a parlamentben, mint ma.

De a felelősség érzete is erősebb volt az emberekben.

Miért lesz valaki miniszterelnök? Világosabban tetsem föl a kérdést: mi nyújt erkölcsi jogosultságot valakinek arra, hogy nagy ország kormányzatának élére álljon?

A király akarata. — Ez, ha az alkotmány egészséges, komoly és tisztességes államfőnknek a kormány vezetésére nem elég jogezim.

Egyéni érdekek vagy önző pártérdekek előmozdítása. — Ily indokokból csak hátrány nemzeti képviselőt könnyelmű elnézéséből juthat valaki a kormány élére.

Az egyéni nemes nagyravágás vagy minden alkut kizáró kötelességérzet mellett szükséges, hogy a vállalkozó államfőnknek eszméje, elve, törekvése, nagy elhatározása legyen a viszonyokhoz képest valami nagy nemzeti közügyet előmozdítani, a nemzetet valami veszélytől megmenteni vagy az országot valami nagy előnyhöz juttatni.

Azt hiszem, Szlávynak a király akarata nem lett volna elég. Bizton tudom, hogy őt se egyéni önzés, se jogtalan nagyravágás, se önző pártérdek nem vezette. Hiszen neki „ollaképen pártja nem is vol-

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése

1900. augusztus 11.

Időjárás: szép. Vízállás reggel 7 órakor 275 cm. Hőmérséklet reggel 7 órakor +15 C. Légsúlymérő reg. 7 ó. 766 mm.

A) Árutőzsde.

I. Gabonaszemek - Arak koronáértékben.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilgr.-kint. - A minőségi súly hektoliterenként és kilogrammjuként.

Table with columns for grain types (Buzza, Kukorica, etc.) and prices per unit.

II. Szemesek

Table listing various seeds and their market prices.

b) Hataridőre.

Table showing prices for various types of flour and grain products.

III. Különléte termények.

Table listing special products like oil, sugar, and other commodities with their prices.

B) Értéktőzsde.

Table listing various stocks and bonds with their current market values.

Main table of stock and bond prices, organized into sections like 'I. Államadósság', 'II. Államadósság', 'III. Államadósság', etc.

Egyedüli karlsbádi czipó raktár Férfi-női-és gyermek-czipó-áruit angol és francia czipókben bakanecskokat és tisztí csizmákat

Tiszavidéki buza. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Gazdasági Egyesület...

Advertisement for 'Hazaipart' featuring a steam engine and agricultural machinery.

Advertisement for 'Bor- és gyümölcs sajtók' by PH. MAYFARTH & Co.

Advertisement for 'Ügynökök' and 'Legmegbízhatóbb francia gumi'.

Advertisement for 'Puritas fog-szappan' and 'Wondry és Társa'.

Advertisement for 'FEJMOSÁST' (hair washing) and 'Wondry és Társa'.

Advertisement for 'Az üzlet feloszlik!!' and 'Villany- és gaz-bronz-csillárok'.

Advertisement for 'Zongorák!' and 'Uj czipó raktár'.

Pályázati hirdetmény. Az államtag segélyezett békei ev. ref. gymnasiumban...

Large advertisement for 'TAN-ÉS NEVELŐ-INTÉZET' (Education and Training Institute) in Budapest.

Advertisement for 'Wurm József, zongoragyáros' and 'Hirdetmény'.

